

Noorderlicht

Officieel orgaan van de Nederlandse Vereniging in Finland

Jaargang 7, nummer 4

December 2001

Mededelingen van de Ambassade

Oproep aan alle Nederlanders in het Buitenland

Tweede Kamerverkiezingen 15 mei 2002

Op 15 mei 2002 zullen de verkiezingen voor de Tweede Kamer worden gehouden. Iedere stemgerechtigde Nederlander kan aan deze verkiezingen deelnemen, ook als hij of zij in het buitenland woont. Dat wil zeggen dat iedereen met de Nederlandse nationaliteit, ongeacht zijn of haar woonplaats, van 18 jaar of ouder in principe kan deelnemen.

Maak gebruik van uw stemrecht!

Hoe kunt u stemmen?

Om te kunnen stemmen moet u zich tijdig als kiezer registreren. Van 14 november 2001 tot en met 2 april 2002 kunt u hiertoe een verzoek indienen bij de gemeente Den Haag. De registratieformulieren zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de ambassade. Tevens kunt u de formulieren terugvinden op de internet-site van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Heeft u al eerder gestemd?

Nederlanders woonachtig in het buitenland die op 6 mei 1998 hebben deelgenomen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer krijgen automatisch van de gemeente Den Haag een nieuw registratieformulier toegezonden. Dit formulier krijgt u uiteraard toegestuurd op het bij de gemeente Den Haag bekende adres. Als u in de tussentijd verhuisd bent, kunt u voor de zekerheid het best een nieuw registratieformulier aanvragen.

Wilt u meer informatie?

Op de internet-site van Buitenlandse Zaken en de gemeente Den Haag vindt u een beschrijving van de registratieprocedure. U kunt natuurlijk ook altijd contact opnemen met de Ambassade. Tel. 09-661.737

Internetadres Buitenlandse Zaken: <http://www.minbuza.nl>

Internetadres Gemeente Den Haag: <http://www.denhaag.nl>

(inwoner>Burgerzaken>Verkiezingen)

Internetadres Ambassade: <http://www.netherlands.fi> (informatie voor Nederlanders)

Logo Nederlandse Vereniging in Finland.

De Nederlandse Vereniging in Finland heeft een logo nodig. Een aantal mensen houden zich al met het ontwerpen er van bezig. Enkele van die ontwerpen waren op 5 oktober tijdens de viering van het Leidens Ontzet in Hirvenpäämaja te zien. Dit was pas een begin. Er zijn er inmiddels nog wat bij gekomen. Alle ontwerpen die tot nu toe gemaakt zijn, zijn te zien in het fotoalbum van het virtuele clubhuis van de Vereniging: <http://cultuur.clubs.nl/nedver>. Een ieder die zich ook nog geïnspireerd voelt wordt uitgenodigd een bijdrage in de vorm van een schets naar onderstaand adres te sturen. Alle ideeën zijn welkom. Uiterste inzenddatum 15 december.

Nosje Heybroek-Nikkilä
Korppaanmäentie 11 A 7
00300 Helsinki
e-mail: nosjehn@welho.com

Contributie 2001

Het merendeel van de leden heeft gelukkig in maart de contributie op tijd betaald. Ook bijna alle nieuwe leden hebben dat gedaan. Ik hoop dat u tevreden bent met alle activiteiten die dit jaar georganiseerd zijn.

Maar, helaas, van een aantal leden, is de contributie nog niet ontvangen. In de loop van november krijgen diegenen, van wie de contributie nog niet ontvangen is, een persoonlijke herinnering. Daarna betaalt het grootste deel wel, en in januari voeren we degenen, die dan nog niet betaald hebben van de ledenlijst af.

Stephan Vermeulen

Voorwoord

Toen ik de vorige editie van het Noorderlicht op de post had gedaan, dat geeft altijd, excuseer me, een voldaan gevoel en weer thuis de TV aanzette, werd ik juist getuige van het meest schokkende beeld ooit door mij aanschouwd. Terwijl op CNN een ooggetuigeverslag over een passagiersvliegtuig dat zich in het World Trade Center geboord had aan de gang was, gebeurde het nog eens. Het was niet eens duidelijk of het nu om een ander vliegtuig ging of niet, of dat men soms een herhaling van de ramp liet zien. Al gauw wisten we beter. Ik denk niet dat u die editie van Noorderlicht met veel interesse gelezen zult hebben. Daar ston-

den onze gedachten niet naar.

Enige dagen daarna konden we de beelden zien op BVN-TV van de bezoeken van Prins Willem Alexander en zijn verloofde Maxima aan 12 provincies en vier grote steden. De kennismaking met Maxima werd voor haar een ware zegetocht. Zij heeft in korte tijd toch wel heel veel Nederlanders voor zich gewonnen. Bij sommige van die bezoeken werd wel eens een kritische kanttekening gezet. Publiek zou te overdreven zijn geweest in hun belangstelling en hulde. Toch was te merken dat de gewone mensen in grote getale gekomen waren om het paar te aanschouwen. Zou het niet zo zijn dat

de mensen dit nodig hadden als tegenhanger van de vreselijke gebeurtenissen in New York, te geloven in een sprookje, om op zo'n manier af te reageren en de boosheid uit te bannen, om na zo veel ellende gewoon weer eens blij te zijn, zonder angst! Gelukkig hebben wij nog zulke tradities en waarden, hoe onnozel die voor sommigen ook mogen lijken. Daarvoor moeten we vechten om dat te kunnen behouden, omdat die waarden van ons zijn.

Harry Maat.

"Leiden's Ontzet.

Wie had dat nu gedacht ! Vorig jaar moesten we U berichten dat de gemeente Leiden hun jaarlijkse donatie van haring en corewijn hadden gestopt. Vele tientallen jaren werd omstreeks 3 oktober deze "prijs" door de KLM ingevlogen naar 140 ambassades. Op haar beurt stelde de ambassade dan deze "Hollandse heerlijkheden" ter beschikking van de Vereniging. Uitgebreid met "hutspot" was dat natuurlijk een goede basis voor een jaarlijks terugkerend feest. Het was dan ook vorig jaar een reuze teleurstelling te vernemen dat hieraan een einde gekomen was, we bleven met de traditionele hutspot zitten.

Hoe groot was onze verwondering dat dit jaar het bestuur het voor elkaar had weten te krijgen toch echte "haring" op tafel te brengen! En ook het echte Hollandse borreltje ontbrak niet. "Leiden's ontzet" blijft dus voor de vereniging behouden in zijn traditionele vorm en is bovendien nu een echt eigen feest, onafhankelijk van anderen. Het bestuur heeft daarmee veel eer ingelegd, heeft goed ingezien dat we deze traditie niet mochten verliezen.

Op deze feestelijke avond, die sinds enige jaren gekoppeld is, en wordt voorafgegaan door de Algemene Najaarsvergadering, was er een zeer goede opkomst. 20 leden waren aanwezig op de vergadering, zo'n 60 (10 kinderen) op het feestgedeelte. Of men het geroken had (de haring dus), of dat het toch ook een beetje reactie was op het dramatische wereldgebeuren doet er eigenlijk niet toe. We konden met heel wat nieuwe leden kennis maken ook waren de nieuwe ambassadeur Z.E. N.P. van Zutphen en zijn vrouw van de partij. De ambassadeur stelde zich voor in een korte toespraak en maakte van de gelegenheid gebruik te vertellen dat er voor 2 februari a.s. wanneer het huwelijk tussen Kroonprins Alexander en Maxima wordt voltrokken, er plannen zijn om daar wat aan te doen (gedacht wordt aan een groot TV-scherm of zo). Dat zou dan in samenwerking met de Vereniging gebeuren, en de Nieuwjaars receptie komt daarmee dan te vervallen.

De leden die op de vergadering zijn geweest hadden daar omtrent al iets vernomen. Op de vergadering werd met algemene stemmen aangenomen dat de contributie volgend jaar 17,50 Euro per volwassene zal bedragen. Kinderen onder de 18 zijn automatisch lid.

De hutspot was als van ouds ! Gerben Zeilstra had op een grote opkomst gerekend. 10 kg aardappelen, 4 kg wortelen, 4 kg uien en 4 kg vlees konden de eetlust beteugelen.

Redacteuren gezocht voor woordenboek Fins-Nederlands/Nederlands-Fins

Door de redactie van de Kramers Woordenboeken, Uitgeverij Het Spectrum in Utrecht

Gevraagd: -- native speakers van het Fins, met beheersing van het Nederlands (andersom zou als tweede keus ook kunnen)

- taalkundige/lexicografische kennis en belangstelling
- ervaring met Word, en algemeen computergebruik
- de beschikking over een e-mail-adres

Werkzaamheden: -- op basis van een lijst Nederlandse woorden met grammaticalia de richting Ned-Fins redigeren, zo'n 15.000 ingangen

- op basis van Ned-Fins en mogelijk andere bronnen de richting Fins-Ned, ook 15.000 ingangen, redigeren
- het opstellen van een korte grammatica van het Fins
- mogelijk op afstand, bv. thuis, uit te voeren, begeleiding/communicatie via tel/e-mail, hooguit een paar bezoeken in Utrecht

Uitgave: Kramers (Klein) Woordenboek Fins, te verschijnen najaar 2002, klein formaat, zo'n 400 pagina's (zie de reeks Kramers Kleine Woordenboeken uit 2000)

Contract/honorarium e.d.: nader af te spreken
 Informatie bij: drs. Hanny Demeersseman, tel. 030-2650 630, of h.demeersseman@spectrum.n

De Nederlandse Vereniging in Finland

Algemene ledenvergadering 5 oktober 2001 (17:00-18:30)
Locatie : Hirevenpäämaja in Herttoniemi

Aanwezig:

R. Casseres, mevr. Ekering, Ekering, N. Heijbroek, H.Maat, A. Raateland, P. Starmans, H. Vink, Arie Oudman (Penningmeester), Michiel Visser (Secretaris), Stephan Arts, Stephan Vermeulen (Voorzitter)

Agenda:

1. Opening
2. Kiezen voorzitter vergadering en notulist
3. Notulen ledenvergadering 9 maart 2001
4. Begroting en evenementen in 2002
5. Vaststellen contributie in 2002
6. Publicatie ledenlijst in Noorderlicht-
Voorstel: lijst met naam, woonplaats van alle leden wordt in het volgende Noorderlicht gepubliceerd
7. Stemmen per e-mail
Voorstel: stemmen uitgebracht per e-mail worden in de ledenvergadering meegeteld
8. Virtueel clubhuis
9. Nieuwjaarsreceptie 11 jan. 2002
10. Rondvraag
11. Sluiting

Vergadering:

1. De vergadering wordt geopend door de voorzitter van de vereniging
2. Stephan Vermeulen wordt als voorzitter van de vergadering gekozen. Michiel Visser zal de notulen verzorgen.
3. Stephan Vermeulen meldt dat de kascommissie alsnog het jaarverslag van 2000 heeft goedgekeurd. Dit was tijdens de vorige ledenvergadering (9 maart 2001) nog niet gebeurd.
4. Arie Oudman bespreekt de begroting en evenementen voor 2002

- De begroting voor 2002 gaat uit van 32 000 FIM aan inkomsten en uitgaven.
- Ongeveer 2/3 van de inkomsten komen uit contributiegelden en 1/3 van sponsors.
- Op de begroting staat een post "entree". Deze post is opgenomen, indien noodzakelijk bij duurdere feesten een minimale entree te vragen om de kosten te kunnen dekken.
- Na een discussie over de evenementen, wordt er besloten dat er enkele "culture" evenementen georganiseerd zullen worden.

De begroting voor 2002 wordt goedgekeurd door de Algemene Vergadering.

5. Vanwege de invoering van de euro en normale stijgende kosten wordt een nieuwe contributie voorgesteld:

17, 50€ per lid/jaar
35€ per familie/jaar
150€ per bedrijfvenlid/jaar

Dit is een stijging van ongeveer 4% dat min of meer overeenkomt met inflatiekosten. Uiteindelijk stemt de vergadering unaniem voor de voorgestelde contributie.

6. Het voorstel om een ledenlijst met naam en woonplaats te publiceren wordt door de algemene ledenvergadering afgevoerd, omdat dat niet in overeenstemming is met de privacywet in Finland. Maar, om te kontakten te bevorderen tussen de leden worden wel:

- De persoonsgegevens van leden die zich hebben aangemeld voor het "virtuele clubhuis", beschikbaar gesteld voor andere leden van dit "virtuele clubhuis"
- Leden kunnen schriftelijk (dus ook per e-mail) de gegevens van andere aanvragen bij het secretariaat.

7. Stemmen per e-mail is mogelijk voor de bestuursverkiezing begin volgend jaar. Het voorstel houdt o.a. in dat 1 week voor een ledenvergadering een lijst met e-mail adressen die schriftelijk mogen

stemmen (enkel e-mail adressen die bij het bestuur bekend zijn) naar een onafhankelijk lid (niet in het bestuur) wordt gestuurd. Het bestuur werkt de details nog uit.

Het voorstel wordt door de Algemene Vergadering aangenomen.

7.

8. Michiel Visser verteld over het succes van het "virtuele clubhuis". Een groot aantal leden hebben zich al aangemeld, die actief deelnemen aan de discussies in het forum.

9. Er wordt een programma voorbereid om het huwelijk van Prins Willem-Alexander met Máxima op 2 februari 2002 te vieren. De nieuwjaarsreceptie van 11 januari vervalt

10. Stephan Arts bespreekt een punt dat nog niet op de agenda stond: Hoe kunnen de leden buiten het gebied rond Helsinki worden bereikt? Een aantal voorstellen worden besproken:

- Reiskostenvergoeding
- Leden kunnen onderdak bieden aan medeleden
- Oprichten van een ondervereniging in bijv. Oulu, Tampere, Turku
- Een bedrag wordt gereserveerd op de begroting voor evenementen buiten Helsinki.

Het bestuur krijgt van de Algemene Vergadering toestemming om dit verder te regelen.

11. Rondvraag:

- Er wordt opgemerkt dat stukken tekst in het vorige Noorderlicht te klein waren opgemaakt en daardoor lastig te lezen. H.Maat legt uit dat door onvoorziene omstandigheden er bij het uitbrengen wat haast was en hierdoor een foutje was gemaakt.
- H. Maat stelt voor om in het Noorderlicht de leden die hun contributie voor het jaar 2001 nog niet betaald hebben, eraan te herinneren dat de contributie voor 2001 nog betaald dient te worden.

Nederlanders in het Buitenland

Zo luidde de titel van het zondag's-programma van Radio Nederland Wereldomroep. Gisteren was de laatste aflevering van deze serie te beluisteren. Interessant om te vernemen hoe Nederlanders hun moeilijkheden in den vreemde weten te overwinnen en gestalte geven aan een nieuw bestaan. Zo kwamen b.v. immigranten van Mali en Portugal aan het woord. Zij schetsten dan ook een beeld van hun nieuwe vaderland.

In de uitzending van 7 oktober was Finland aan de beurt. Tot mijn grote verwondering werd er in die twintig minuten geen positief woord over Finland gezegd. De immigrant, Joop Wassenaar, was woonachtig in Nuutijärvi. Na een onderwijzersstudie in Holland was hij daar gelijk werkeloos en vertrok hij 7 jaar geleden naar Finland, trouwde daar met een Finse, werd ook daar na 5 jaar werkeloos, en is inmiddels gescheiden.

Het gezin had twee kinderen. Hij leeft sinds enige tijd van de Finse bijstand, (tegenwaarde van) fl 633.70 per maand, heeft geen huis, geen werk, geen auto. Hij heeft daarvoor werk gehad in de bibliotheek te Vaasa! Hij lifte dan elke dag (of maakte gebruik van de bus) en was normaliter van 06.00 tot 22.00 onderweg.

Hij heeft de reporter meegenomen (misschien is hij met hem meegelift) naar dat Vaasa om hem dit toonbeeld van somberheid en melancholie te laten zien. Volgens Wassenaar gaan de meeste Finnen in de zomer een paar weken naar het zuiden om te voorkomen dat ze anders psychisch depressief worden.

Ook wat zijn woonplaats Nuutijärvi betrof niet veel goeds. Een dorp van ruim honderd inwoners met een glasfabriek. De sirene om 1300 uur 's middags zou de lunchpauze aankondigen? Bij het kopen van brood in de "lähi-kauppa" moest men goed opletten, want

het kon wel eens groen uitgeslagen zijn en dan was het volgens de "shopkeeper" niet geschikt voor kinderen!

De eindconclusie van reporter R.v/d Boogard was dan ook dat Finland maar een somber en melancholiek land was.

Als luisteraar vraag je dan af, hoe is het mogelijk dat zo'n iemand, bij wie kennelijk alles mislukt is in zijn leven, die zo te horen in alle opzichten een "looser" is, in dat programma aan het woord komt en een wel een uitermate negatief beeld over Finland en de Finnen schept voor de gehele wereld te beluisteren. De redactie van dat programma moet toch ook vraagtekens gezet hebben bij zijn relaas.

In ieder geval werd het mij wel duidelijk waarom mijnheer Wassenaar in Finland niet zo aan de bak komt!

(Harry Maat).

Twarres

Doe't ik dy seach lang ferlyn

Wat docht it doch sear as ik d'r wer oan tink (2x)

Ik sjoch dy, Ik hear dy, ik fiel dy,

eltse keer op ny (2x)

Och.... hjer bin ik.

WÊR BISTO?. It is al lang lyn (2x)

Do bist net oars dan leaf

Want do dochst gewoan neat ferkeard

Ik hald fan dy, sa asto bist

Datst dat dan wol efkes witst

Het nevenstaande is geen Kerstpuzzel maar een friestalige song van de eerste CD van Twarres. Dat heeft ook niet zoveel te betekenen, zij het niet dat Twarres met deze CD alle top-hitlijsten sinds zo'n 1 _ jaar aanvoert, niet alleen in Nederland en Vlaanderen maar ook zelfs in het Waalse!

Onlangs was er een programma op BVN – TV aan hen gewijd. Twee jonge mensen uit het Friese Warga, even bezuiden de hoofdstad Leeuwarden. Mirjam Timmer (nu 18) speelt gitaar, componeert alle muziek en schrijft de teksten zelf, zingt en Johan van der Veen (18) met zijn zang maakt het duo compleet.. Ruim anderhalf jaar geleden zijn ze begonnen. Alle experts, o.a. Borsato vinden dat hoewel de samenzang technisch eigenlijk niet zou kunnen, buitengewoon goed klinkt, fris en spontaan, iets geheel eigens. En met name de teksten, die voor hun eerste uitgebrachte CD "Wer Bisto" ongelooflijk goed zijn, bijna onmogelijk als we beseffen dat Mirjam voor deze CD met haar 16e begonnen moet zijn. In het programma waren we ook getuige van de maak van een videoclip op het eiland Malta, die met hun inmiddels 5 leden tellende band werd opgenomen. Het was een genot om waar te nemen hoe een groepje jonge mensen, ook de visagiste en modeontwerper, zich zonder ster-allures en franje zich naar de top weten te werken.

Geschreven door Jere Jäppinen (vertaling: Nosje Heybroek)

Nederland en Finland - een uitdaging voor een historisch onderzoek

In het boek over Villa Kleineh, de nieuwe residentie van de Nederlandse ambassadeur is ook een artikel opgenomen over de eeuwenlange betrekkingen tussen Helsinki en Nederland. Al is het slechts een beknopt overzicht, er blijkt duidelijk uit, dat er naar dit thema nog veel interessant onderzoek gedaan kan worden.

Toen begonnen werd met de restauratie van de oudste villa van Kaivopuisto, Villa Kleineh, begon ook de samenwerking tussen het stadsmuseum van Helsinki en de Nederlandse ambassade. De onderzoekers van het stadsmuseum schreven artikelen over de bouwgeschiedenis van de villa en over de bekendste eigenaar, Louis Kleineh. Toen uiteindelijk besloten werd de artikelen in de vorm van een boek te publiceren, wilde men die aanvullen met artikelen over Oscar, de kunstenaarszoon van Kleineh, over de restauratiewerkzaamheden aan de villa en over de verbouwing van het huis tot ambtswoning. Ook werd er gevraagd om een kort artikel van 2 à 3 bladzijden over de betrekkingen tussen Nederland en Helsinki op te nemen.

Het geven van een beschrijving van de betrekkingen tussen Nederland en Helsinki bleek een verbazingwekkend interessante maar ook een erg moeilijke taak. Het thema wordt hier en daar in onderzoek naar de geschiedenis van Helsinki in het voorbijgaan genoemd, maar

specifieke op dit onderwerp gerichte nasporingen bestaan niet.

Gezien de gegeven tijd om het artikel te schrijven en met de werkdruk van vele andere bezigheden kon er geen sprake zijn van het gebruik maken van primaire bronnen. Het enige wat mogelijk bleef, was om te proberen uit de bestaande literatuur alle, tot en met de kleinste, vermeldingen die met dit thema te maken hadden, te verzamelen en te proberen daaruit een totaalbeeld te vormen. Wetenschappelijk gezien is dat niet erg ambitieus, maar het doel was slechts om gegevens te presenteren in een voor een breder publiek toegankelijk overzicht.

Het samenstellen van het artikel heeft veel interessante zaken aan het licht gebracht die de moeite van een nadere bestudering waard zijn. Vooral werd duidelijk wat een grote invloed de Nederlanders op veel belangrijke keerpunten in de geschiedenis van Helsinki gehad hebben. De stad is tenslotte in 1550 vóóral opgericht om Nederlandse kooplieden aan te trekken. Later is de belangrijke rol van de Nederlanders onder andere te zien in de uitbreiding van de teerhandel in het begin van de 17de eeuw, in de korte bloei van de handel in balken in de 20-30 er jaren van de 18de eeuw en in de ontwikkeling van de houtzagerij in de 18de eeuw. Het voorbeeld van Helsinki wijst er op dat het zeker interessant zou zijn een gron-

dig onderzocht totaalbeeld van de Nederlandse economische invloed op Finland van de 16de tot en met de 18de eeuw te krijgen.

De handelsbetrekkingen veroorzaakten ook anderssoortige contacten tussen Nederland en Helsinki. Bij de nieuwe handelswaar die de Nederlanders van de 16de tot en met de 18de eeuw aanvoerden en verhandelden, waren vaak ook culturele noviteiten, die geleidelijk aan deel van het gewone Finse leven gingen uitmaken. De culturele invloed van de Nederlanders is in Zweden onderzocht, maar die invloed strekt zich ook uit tot aan Finland en zou een apart onderzoek verdienen.

In Helsinki en in andere Finse steden, woonden in de 16de, 17de en 18de eeuw mensen van Nederlandse afkomst, maar over de aantallen en hun betekenis zijn tot nu toe slechts veronderstellingen geuit. Het is een moeilijke taak om dit precies uit te zoeken. Het vereist grondig en bewerkelijk genealogisch onderzoek dat het hele gebied van de Oostzeelanden en natuurlijk ook Nederland zou bestrijken.

Ook recentere betrekkingen tussen Nederland en Finland behoeven onderzoek. De handelscontacten tussen de twee landen zijn vooral in de 20er en 30er jaren van de vorige eeuw intensief geweest. Dat de relaties intensief zijn geweest blijkt ook uit de al vroeg

georganiseerde activiteiten van vriendschapsverenigingen in beide landen. Het redigeren van een goede geschiedschrijving over de activiteiten van de vereniging zou een geschikte uitdaging zijn voor bijv. de Nederlandse Vereniging in Finland.....

De schrijver werkt als onderzoeker in het stadsmuseum van Helsinki.

De Betrekkingen – Nederland – Finland

In het onlangs verschenen boekje Villa Kleineh, de tegenwoordige residentie van onze ambassadeur, wordt de geschiedenis van dit fraaie bouwwerk belicht. Een van de samenstellers Jere Jäppinen van het Helsingin Kaupunki Museo, heeft op verzoek van onze voorzitter Stephan Vermeulen ons een stukje van zijn hand voor het Noorderlicht geschreven, Nosje Heybroek tekende voor de vertaling. Nog niet zo lang geleden, om precies te zijn september 1999, is er al eens een artikel over Villa Kleineh geschreven door Rederik de Krijger en in ons blad verschenen. Daarom wil ik het ditmaal wat kort houden over dit onderwerp. Belangrijk vind ik echter de manier waarop de eerste banden tussen Nederland en Finland (lees Helsinki) tot stand zijn gekomen en zich verder hebben ontwikkeld. Als bronnen daarvoor heb ik behalve uit het boekje Villa Kleineh ook "MARITIEM—Nederlanders en de Zee" , van Hans Vandersmissen en artikelen in Duitse tijdschriften geraadpleegd.

Deel 1 :

Na de instorting van het Romeinse Rijk 3e – 4e eeuw, raakte ook de toen bestaande handelsvaart, geconcentreerd op de Nijldelta, Zwarte Zee en Noord Afrikaanse kust, weer in verval. De economie viel weer terug op de oude z.g. domijnhuishouding, men verbouwde alleen wat men nodig had, om aldus de handel in waren overbodig te maken. In het Noorden van ons land leefde een bedrijvig volkje, de Friezen. Hun land, werd in die tijd getroffen door veel overstromingen, dat leidde er toe dat de boeren de terpen moesten ophogen. Hun boerenbestaan moest bij de daardoor beperkte ruimte, derhalve op de veeteelt worden geconcentreerd. Bovendien bedreven zij dan de visserij en handel, zelfs intensiever dan gedu-

rende het Romeinse Rijk. Opgravingen in Friesland wijzen uit dat er in de 6e eeuw al heel wat rijkdom, oorwerpen uit het Byzantijnse Rijk stammend, vergaard geweest moet zijn. Een ander nog noordelijk volk, de Vikingen, zochten al jaren hun geluk op zee. Zij kwamen natuurlijk op de rijkdommen van o.a. de Friezen af.

Er ontstond een woelige tijd. Een eeuw later 7e eeuw, ten tijde van het Frankische Rijk echter was er sprake van enige stabiliteit (Pax Franca) en konden de Friezen met succes handel drijven. Een doorn in het oog weer van de Franken, die herhaaldelijk probeerden de Friezen aan zich te onderwerpen. In de 7e en 8ste eeuw hebben de Friezen enige malen de Franken uit Dorestad (Wijk bij Duurstede) verdreven. Het rivierengebied werd toen zelfs bekend onder de naam "Frisia Criterior", het eigenlijke Friese land lag tussen Vlie en Lauwers.

De Noordzee werd in die tijd zelfs "de Friese Zee" genoemd. Getuigend van de handelsgeest zijn de "gouden solidi" (Friese munten) gevonden in Westfalen, Engeland en het noordelijkste puntje van Denemarke

Na de dood van Karel de Grote veranderde er echter veel. Het rijk verbrokkelde. De Vikingen, voorheen overal verjaagd, roken hun kans en vestigden zich op verschillende plaatsen in Europa (zelfs enige tijd op Walcheren). Ook werd Friesland aan Viking-vorsten beleend. In ruil daarvoor moesten de Vikingen die gebieden bij aanvallen van andere Noormannen verdedigen. (dat lukte niet, er onstond meestal een soort Taliban-achtige toestand). Een zekere Gerulf vermoordde de Viking Godfried de Zee-koning tenslotte, en maakte zich daarmee tot de bevrijder van de Friezen en stamvader van de Hollandse graven. (nog erger dan de Noormannen bleek later).

De Friezen hebben echter door de eeuwen heen hun handel kunnen blijven handhaven. Zij verkochten zelfs wapens aan hun ergste vijanden, als het maar winst opleverde (nog niets veranderd in

de wereld!). Zij vochten mee met Franse vorsten tegen opstandige Donau-volkeren! Overal in NW-Europa, aren de Friezen te vinden. Er was grote vraag naar de door Friezen gebouwde schepen, vooral omdat ze zowel voor als achter een opgebouwde kajuit hadden, die ze zeer geschikt maakten voor passagiers/vrachtvervoer. (in het in een verzande Rijnarm gevonden "Schip van Utrecht" gelooft men een voorbeeld van dit Friese scheepstype te hebben). Natuurlijk was ook de geografische ligging uitermate gunstig en bovendien uitgerust met goed materiaal, maakte het de Friezen mogelijk een leidende rol in de zeehandel te verwerven. Inmiddels was een ander machtig consortium gevormd, de Noordduitse Hanze. De belangrijkste Friese haven Stavoren hoefde daar geen deel van uit te maken. Pas in 1412 werd het noodzakelijk lid te worden, toen duidelijk werd dat hun eens zo bedrijvige handel teveel te lijden van de voortdurende aanvallen van de Hollandse graven en onderlinge twisten.

De Hanze

Een hanze was een gilde, een coöperatief van kooplieden, die dezelfde belangen hadden en al sinds de 12e eeuw opereerden. Zo bestond er b.v. de Keulse Hanze van Groningse kooplieden, die voor elkaar als agent of verscheper optraden. De machtigste Hanze was de Noordduitse, die in Luebeck gesticht was.

Volgens een Duitse onderzoeker wordt de Hanze de hemel in geprezen. Het zou een voorloper van UNO, EU en Navo geweest zijn. De stad Luebeck is het centrale middelpunt. Op de stadspenningen van voorkomende zegel ziet men een eenmaster met zwaarden, met daarin een zeeman (te herkennen aan zijn Friese puntmuts) en een koopman met opgeheven arm die er op wijst dat hij een eed aflegt. Deze penning zou de eerste land-zee connectie uitbeelden. Echter ook spreekt men hier van Friese schippers die meestal met Westfaalse kooplieden aan boord de Oostzeehavens

en markten bevoeren. Zo gauw echter de kooplieden de stapelmarkten daar kenden konden ze de Friezen beconcurreren. Ze richtten een gilde op en noemde dat Hanse (aldus de Duitse versie).

Nederlandse kooplieden waren inmiddels overal elders actief op de wereld, sloten zich aan bij de Hanze en daarmee werd de basis gelegd voor wat zou uitgroeien tot de "moederhandel" van de 17e eeuwse welvaart: de Oostzeehandel.

Steden als Groningen, Utrecht, Har- derwijk, Deventer en Zwolle waren al vanaf 13 eeuw , belangrijke havens, zelfs zo dat ze naar eigen goeddunken zich pas bij de Hanze aansloten.

Het centrum van de Oostzeehandel was het eiland Schonen, dat zijn wel- vaart had te danken aan de haringvisserij. Het was de stapelmarkt van het hele han- delsgebieden. Hanzeleden konden han- delswaar van de Baltische landen, graan, hout ophalen in de grote Hanze-steden.

Hollandse en Zeeuwse schippers voeren al van af de 13e eeuw op Enge- land, vooral door toedoen van de haring- visserij.

Toen in Holland er steden begonnen te ontstaan en er grotere afzet voor graan en haring mogelijk werd, werd zout ook een zeer gevraagd handelsartikel. Beide "hot items" waren de belangrijk- ste producten van het Hanze- monopolie. Dat wekte de wrevel op van de Hol- landse schippers, en die begonnen de Hanze-havens en Schonen te omzeilen om zodoende de belastingen te ontdui- ken. Meer en meer ontstonden z.g. "klip- havens", waar het graan rechtstreeks van de boeren werd gekocht. De schippers uit de lage landen , maakten ook gebruik van een nieuw type schip , het meer- masttuig-type en vooral ook het nieuwe "stevengoeder" maakte het mogelijk dat de veel beter manoeuvreerbare schepen een andere route, namelijk langs de Jammer- bocht (de z.g. Ommelandsvaart) gingen nemen.

Ondanks de groeiende scheepvaart op Oost-Indie (VOC) en West-Indie (WIC) is de vaart op de Oostzee zeer belangrijk voor de economie van ons land gebleven. Amsterdam meegegroeid in de loop der jaren tot een van de grootste stapelmarkten van Noordwest Europa, en mede ook de lage vrachttarie- ven deden de Hollanders hun dominante positie behouden.

Hun leefregel was: " verscheep de goederen snel en tegen lage kosten ", wat neer kwam op meer lading meene-

men op snellere schepen en met een zo klein mogelijke bemanning (dat is nog steeds gangbaar!). Voorheen moest in de zeehavens overgeladen worden op klei- nere schepen , geschikt om rivieren op te varen enz.(binnenvaart). Om dit verlies in tijd te niet te doen werd er gezocht naar een type schip, dat zowel aan de eisen van de oceaanvaart, kustvaart en binnenvaart kon voldoen. Zo ontston- den de "kustvaarders". Boeiers, pleiten, buizen, en fluiten , schepen met eenvou- dige tuigage(tweemastertjes) met lang- scheepse gaffel- en stagzeilen en veelal zijzwaarden, hierdoor werden ook klei- nere bemanningen nodig. De fluit (een Fries ontwerp ?) werd het meest popu- lair door de uitstekende zeilkwaliteiten. (door hun geringe breedte werd ook een lagere Sont-tol berekend). Hiermee werd de Hollandse koopvaardijvloot eigenlijk de eerste die "specialisatie "in haar orga- nisatie invoerde.

Deel 2: ELZENVOS

Hoewel Helsinki, in deel 1 niet met name genoemd, sluit dit verhaal van Jere Jäppinen over haar ontstaan in het boekje Villa Kleineh, goed aan bij het vorige. Vanaf de dertiende eeuw dus had de Hanze het scepter gezwaaid wat de Oost- zeehandel betreft. In vele havensteden van de Oostzee hadden de Neder-Sak- sische kooplieden hun stempel gedrukt op de cultuur en namen een dominante positie in. In het begin van de 16e eeuw kwam daar een einde aan vooral door toedoen van Koning Gustav Wasa. Hij wilde een krachtig Zweeds rijk opbouwen, conomisch zelfstandig. In dat plaatje paste die grote Duitse invloed niet. Hij zocht daarom zelf naar nieuwe handelspartners. Hij vond die in de Frie- zen en Hollanders. De landen aan de 'brakke' Oostzee hadden voornamelijk gebrek aan zout, als conserveringsmid- del van vitaal belang, en behalve in staat om haring en graan te leveren begon er ook een levendige handel in hout, pek en teer te groeien. Dat zout werd door de Hollanders al eeuwen lang naar de belangrijke hanzestad Tallinn gebracht. Dit bracht de Koning op het idee om

tegenover Tallinn op zijn gebied een nieuwe havenstad, Helsinki, te bouwen, om zodoende de Hollanders rechtstreeks naar zijn Rijk te lokken.

Op 1 februari 1550 werd in een edict het doel van dit nieuwe handelscentrum aangekondigd. De nieuwe stad zou Tal- linn als centrum van de handel tussen de Lage Landen en Rusland moeten gaan vervangen. Direct werden een aantal bestuurders aangewezen en met de bouw van enige pakhuizen begonnen. Bood- schappers werden naar Tallinn gestuurd om de Hollanders aan te sporen hun inter- esses te verleggen naar de overkant.

In die dagen ging dat nogal op robuuste wijze! Je kunt wel bepalen dat er een stad gebouwd moest worden, maar je dient ook inwoners te hebben en handelswaar om zo'n ideaal van de grond te krijgen. Baljuw Erik Spåre moest de stad stichten. Inwoners werden geronseld, gedwongen te verhuizen van de steden Porvoo, Uvila, Rauma en Tammissaari, bedreigd met straffen bij ongehoorzaamheid. Verder werd de aan- voer van graan gestimuleerd en voor een lagere prijs als in Tallinn, aangebo- den. Die zomer bleven de Hollanders weg, het graan moest toch weer naar Tallinn gebracht worden. De volgende zomer lukte het wel, in 1551 heeft zich zowaar een Hollandse koopman in het nieuwe Helsinki gevestigd. (een zekere Jacob van Lybeck had hem uit Tallinn weten weg te lokken en ontving daar- voor 2 marken huishoudgeld).

In 1556 waren in de tollijsten van Helsinki twee namen van mogelijke Hol- landse kooplieden opgevoerd. Gert utaf Holland en Mårten Horn. Zij handelden alleen met Duitse staatjes. De handel met de Hollanders bleef op een laag pitje. Zelfs zo dat een deel van de bevolking in dat jaar weer terug mocht naar hun oude woonplaatsen. Langere tijd bleef door oorlogen de handel echter nihil. Aan het eind van de 16e eeuw werd dat anders. Op Hollandse zeekaarten en in navigatiehandboeken trof men de naam Helsingfors (door de Hollanders al gauw verbasterd tot Elsenvos) aan.

Volgens de boeken deden in 1579 drie met zout geladen Hollandse koop- vaarders Helsingfors aan, als teruglading werd teer geladen. In 1585 waren teer en huiden de belangrijkste exportproducten van Helsingfors.

In 1584 moest de Hollandse koop- man , Åke Flores, 72 vaten zout aan de Kroon afstaan wegens een tolvergrijp. Uit

een invoerlijst van 1585 blijkt dat twee schepen uit Holland en drie uit Luebeck en het schip "Stiernan" van een reder uit Helsingfors, plus nog vijf andere schepen Helsingfors aandeden. Inmiddels gaven de goederenlijsten vooral zout, bier, , maar ook appels, papier, lood, hennep, hoeden, aardewerk, naaibehoeften, kruiden enz. te zien. Verder echte Hollandse handelswaar als een zeer fijne linnenstof voor de aanmaak van, tafellinnen, beddegoed, ondergoed en hoeden.

De Hollanders deden vooral zaken met een zekere Lars Mickelsson, schatrijk, en zijn schoonzoon Kasper Reiher, die uit een Hollands geslacht stamde, en in de jaren 1540 naar Helsingfors gekomen waren. Reiher werd zo invloedrijk dat hij zelfs in 1610 tot burgemeester werd gekozen.

In 1605 was een koopman uit Hoorn Johan Ellertz naar Helsingfors gekomen, overwinterde daar en vertrok in het voorjaar met een lading teer om dan in juli weer met een lading zout terug te komen en vervolgens in oktober weer huiswaarts te keren. Het jaar daarop kwam hij terug met een aantal andere Hollandse kooplieden.

(dit detail vind ik persoonlijk erg belangrijk, het wijst er op dat de handel via de producten zout en teer op gang begon te komen).

In 1616 verbleef een groep Hollandse gezanten, op weg naar het Oosten-Petersburg?, enige dagen in Helsingfors, om te provianderen. Een kwitantie is bewaard gebleven en het is interessant om te leren wat er inmiddels in Helsingfors te verkrijgen is. Producten die voornamelijk uit of via West Europa moeten zijn aangevoerd. Zie hier de bestelling:

1 vat Hollandse koekjes, 3 vaten gedraaide broodjes, 1 vat brood, 4 vaten beschuit, 6 amen Luebeck's bier, 6 vaten Herenbier, _ vat boter, 2 vaten haring, 7 talenten gedroogde vis, _ vat gezouten zalm, 2 stieren, 14 vogels, 22 hazen, 500 eieren, 3 amen wijnen, 4 kazen, , 37 pond en 24 loden suiker, _ pond kaneel, 3 pond peper, 3 pond gember, _ pond nootmuskaatbloemen, 1/4 pond kruidnagels, 2 loden saffraan, 4 pond krenten, 4 pond amandelen, 6 pond rozijnen, 4 pond rijst, 8 pond gedroogde olijven en 22 citroenen.

Kennelijk moet er een hele keukenstaf met de groep zijn meegereisd, er moeten toch mensen geweest zijn die geweten moeten hoe al die specerijen gebruikt moeten worden. Aan boord is

1 vat droge goederen = 145 l
1 vat vloeibaar = 125.6 l
1 aam = 157 l
1 kan = 1, 3 l
1 talent = 8, 5 kg
1 pond = 425 g
1 lood = 13, 3 g

alleen een hofmeester of chef kok terzake kundig.

Opvallend is dat bij deze oude maten 1 pond maar 425 g is, en de aam komt heel dicht bij de huidige, internationaal inde Engelse taal gebruikte term voor een vat ruwe olie , namelijk barrel (159 l).

Naarmate de teerhandel groeide kwam er in Helsingfors meer welvaart. Men kon zich steeds meer luxueuse producten als, Franse en Spaanse wijnen, haring, kaas suiker, zout en dun beschuit veroorloven, en zelfs zijde, damast goud en zilver , het nieuwe genotmiddel tabak ontbrak niet en evenmin de bijbehorende Goudse pijpen.

Een machtige Hollandse koopman Hans von Schwindern was al vanaf 1628 direct met de handel in teer betrokken. Hij probeerde zelfs in 1641 het alleenrecht op de export van teer te verkrijgen. Dat lukte niet. Slechte ervaringen met alle vormen van monopolies leidden daartoe. Wel kwam de regering op het idee om zelf te monopoliseren. In 1648 werd de Zweedse teercompagnie opgericht. Ook in deze compagnie wist van Schwindern zich een belangrijke positie te verwerven. Hij ging zelf de zaken regelen met de burgerij van Helsingfors. De stad moest het in de haven gelegen teereiland (Tervasaari) aan de Kroon afstaan. Dit betekende de genadeklap voor Helsingfors. De rest van de 17 e eeuw verplaatste zich de handel in teer naar Stockholm en het Zuiden van Zweden.

Het gevolg was dat er talrijke Hollandse en Vlaamse kooplieden zich daar ook gingen vestigen, kapitaal en expertise daarmee aantrekkende. Geslachten zoals De Geer, Momma-Reenstierna, Kock-Cronström en de Besche werden zo invloedrijk dat ze tot de adelstand werden verheven. Even na 1640 vestigde zich in Gävle een burger van Hollandse komaf, Henrik Marhein, zijn nazaten waren verdienstelijk in ambtenarij en het leger. Ook zij behoorden tot diegenen die in de adel werden verheven, wat met een naamverandering gepaard ging. Ze zouden voortaan de naam Mannerheim

dragen!!!!

Met de Hollandse immigranten kwamen ook cultuurinvloeden van de Lage Landen mee, schilderijen van Hollandse en Vlaamse meesters, boekwerken en navigatieboeken. Kunstenaars, architecten en tuinarchitecten werden uitgenodigd.

In een botanische tuin van een professor in Turku werden in 1670 tulpen aangetroffen.

In het begin van de 18e eeuw brokkelde het Zweedse teermonopoli steeds meer af, toen Rusland en Noord-Amerika met teer op de markt verschenen, dat veel goedkoper werd aangeboden.

In de 17e eeuw hadden de Zaanse zagerijen een belangrijke evolutie doorgemaakt. De groeiende productie ging echter gepaard met een groeiende vraag naar grondstoffen. In Holland had men vooral in de scheepsbouw maar ook voor de aanleg van kades, huizenbouw en oeverbeschoeiingen veel gezaagd hout, balken nodig. Aan het eind van de 17e eeuw begon die handel in behakte en vorgezaagde balken uit de Finse Golf havens op gang te komen. In de loop der tijd kon zich in Helsingfors een bloeiende handel in 'Hollandse Balken', op maat gezaagd/behakt ontwikkelen.

Een andere klap voor Helsingfors toen in 1713 de Russische Tsaar Peter de Grote Finland aanviel. De Russische vloot, nota bene gebouwd naar Hollands model omsingelden de haven en schoten vier Hollandse koopvaarders , ten anker op de rede van Katajanokka, in brand. De burgerij besloot toen de stad in brand te steken en te verlaten. 10000 balken met bestemming Holland bleven achter. In 1721 werd de vrede van Uusikaupunki gesloten en de bevolking keerde terug om de stad weer op te bouwen. Pas in 1624 kwamen er weer 15 Hollandse schepen , leeg, om hout op te halen, balken, latten, planken enz. Ondanks de tegenwerking van de Zweedse overheid wist de houthandel andermaal tot bloei te komen.

In 1724 kondigde de overheid een nogal protectionistische maatregel af: het werd buitenlandse schepen verboden om producten anders dan uit eigen land of kolonien in te voeren. Dit diende om de eigen koopvaardijvloot een gunstiger positie te verschaffen.

Dit zou de balkenhandel echter niet beïnvloeden. Ook niet toen er beschermingsmaatregelen tegen de al te snelle ontbossing in en rondom Helsingfors

genomen werden. Men zou kunnen zeggen dat de voortschrijdende technologie in deze markt langzaam het einde betekende voor de balkenhandel. Efficiënte, fijntandige zagen brachten aan het eind van de 17e eeuw een ware industriële revolutie teweeg. De balkenhandel werd in 1736 door de Kroon verboden. Met de fijnhoutzagerijen waren het in het algemeen Finnen uit andere grote steden, die de nieuwe houthandel naar zich toe trokken en de burgerij van Helsingfors buiten spel zette.

Tijdens de Russische bezetting 1742–1743 lag de handel grotendeels stil, maar daarna kwamen fruit, specerijen, koffie, wijn, tabak, azijn en papier, naast kaas en haring door de Hollanders aangevoerd, weer op de markt. Toch gingen Zweedse schepen steeds meer zelf de lading ophalen. De inmiddels een van de belangrijkste geworden invoerproducten, tabak o.a. bracht aldus een zware klap toe aan de Hollandse Oostzeehandel. Ook steeds meer handelsschepen van andere zeevarende naties, als Engeland, knoopten handelsbetrekkingen aan. Toch bleven de machtige handelshuizen van Amsterdam grote invloed uitoefenen. Het was Amsterdams kapitaal dat het voor de ondernemers van Helsingfors mogelijk maakte om de zagerijen te kunnen overnemen en zodoende de houthandel weer op gang te helpen.

Toen de oceaanaart steeds meer terrein won, en men moeite had de schepen die deze riskante reizen maakten, naar behoren te bemannen, werden vaak Hollandse of Duitse kapiteins aangesteld. Ze werden wel volgens de wet verplicht om zich in Helsingfors te registreren. Zo'n Hollandse kapitein, een zekere Thomas Mathijssen, vestigde zich omstreeks 1730 in Hamina en hij huwde een Finse!!! Toen Hamina bezet werd door de Russen('43) verhuisde het gezin naar het landgoed Munkkiniemi in Helsingfors. De familie, was onder de naam Mattheiszen, gedurende honderd jaar een zeer voorname, vooraanstaande familie van kapiteins, kooplieden, landheren en ambtenaren.

Ook is bekend dat tussen 1750 en 1770 er bij een tabakspijpen-fabriek een pijpmeester Ludvig Maas op de loonlijst stond. Naam en beroep maken het aannemelijk dat het hier ook om een Hollander ging.

In het voorjaar van 1808 toen de Russische troepen Viapori onder aanvoering van Jan Pieter van Suchtelen (een Neder-

lander maar daarover later)veroverden betekende dit niet alleen het einde van de Zweedse overheersing, maar ook bestaande handelsrelaties werden afgebroken.(leuk om te vermelden is dat uit de nalatenschap van Van Suchtelen Tsaar Nicolaas I een enorme boekencollectie kocht, waarvan later 30000 dissertaties werden geschonken aan de bibliotheek van de universiteit van Helsinki). Na deze belangrijke verandering in de status van Finland, nu een grootvorstendom, en Helsinki kwam de handel langzaam weer op gang, zij het aanvankelijk met andere handelspartners zoals Zweden, Duitsland en Engeland. Het duurde enige tijd voordat Nederland weer van de partij was en zijn oude positie als leverancier van Oosterse producten als, koffie, thee, ietsuiker en cacao weer terugveroverde.

Voor Helsinki, dat moest proberen gelijke tred te houden met de voortgaande industrialisering van de landen in West-Europa, werd het zaak zich in andere landen op de hoogte te stellen. Men zond jonge ambitieuze mensen naar het buitenland om daar kennis op te doen. De Nederlandse aanpak van chemische drinkwaterzuivering in het begin van de 20e eeuw, werd zelfs door Helsinki overgenomen.

Na de onafhankelijkheid van Finland in 1917 werd de handel op het Westen nog intensiever. Nederland gold toen als een belangrijk exportland. Op de telegraafverbinding, in 1930 in Helsinki geïnstalleerd, werd Amsterdam na Berlijn de drukste verbinding. Van die tijd stamten ook heel wat contacten tussen beide landen, men vond elkaar op de huwelijksmarkt en ook de eerste vriendschapsbanden werden op verenigingsniveau gerealiseerd. De Tweede Wereldoorlog, die tijdelijk aan alle contacten een einde maakte, kon toch niet verhinderen dat na de oorlog en het beëindigen van de vriendschapsverdrag met Rusland, weer hersteld werden. De toetreding tot de EU tenslotte betekende voor beide landen een nog nauwere samenwerking.

Nog steeds blijven Nederlanders in Finland, nog steeds wordt er gehuwd, nog steeds worden er tulpenbollen in de Finse tuinen geplant, nog steeds wordt er Heineken verkocht, en vindt men Hollandse Kaas, groenten en Fruit in de schappen van de supermarkten!!!!

Harry Maat.

Ledental

Het ledental van de vereniging is behoorlijk gegroeid dit jaar. Met dank aan allen die zich hebben opgegeven.

De vereniging verwelkomt dit jaar de volgende nieuwe leden:

Fam. Ahern-Vlugt, Högbäck
John Bekema, Vantaa
Fam. Van den Berg, Imatra
Mirjam Bilker, Espoo
Fam. Bor, Helsinki
Hetty Bosgoed, Saukkola
Fam. Buijs, Espoo
Fam. Cuijpers, Helsinki
Fam. Damhuis, Veikkola
Rene Dekker, Tampere
Marjon Delft, van, Jyväskylä
Herman van Dorsten, Espoo
Fam. Enthoven, Naantali
Fam. Eveleens, Kuusamo
Weird Folkersma, Helsinki
Fam. Garritzen, Helsinki
Rody Gemert, Helsinki
Robin Goemans, Helsinki
Antero Helasvuo, Helsinki
Fam. Henstra, Turku
Dennis Hoogenkamp, Helsinki
Michael Hoogkamer, Rovaniemi
Fam. Hooydonk, van, Espoo
Fam. Hulst, Espoo
Tuire Huttunen, Espoo
Fam. Kelfkens, Helsinki
Coert Kleijwegt, Helsinki
Ester Kneppers, Helsinki
Laurent Knoops, Helsinki
Fam. Metz, Vantaa
Maarten J. Ode, Helsinki
Fam. Poelman, Mänttä
Arjen Raateland, Helsinki
Fam. Schuurmans, Helsinki
Fam. Snethlage-Hoetink, Bussum, Netherlands
Jan Söderholm, Turku
Loes van Spronsen, Helsinki
Saana Stenvall, Palokka
Fam. Sulkers, Helsinki
Sandra van der Veen, Oulu
Fam. Verboon, Valtimo
Fam. Visser, Espoo
Jan, van den Wildenberg, Lovisa
Fam. de Wolff, Helsinki
Dhr. van Zutphen, Helsinki

H I R V I (Eland – Moose- Elk – Elch –caribou)

— Het grootste wilde dier van NW-Europa.

Soms 2 meter schouderhoogte en met een gewicht van zijn elanden enorme beesten en vooral de mannetjes met hun geweldige geweien zijn indrukwekkend. De brede hoeven maken het de eland mogelijk zich vrijwel op elke soort grond te kunnen bewegen, ook in moerassig gebied of wanneer er een dikke laag sneeuw ligt. Ze zijn uiterst schuw en men zegt dat als ze mensen ruiken meestal op de vlucht gaan. Ze blijven in de regel in de bossen, omdat ze daar hun meeste voedsel vinden, jonge bomen (aanplanten) en mos. Toch worden ze ook op landerijen en soms in buitenwijken van steden en dorpen gezien. Elanden zijn zeer goede zwemmers, ze steken rustig meren over als die op hun pad liggen, ook in de winter ziet men overal sporen op het ijs. In het voorjaar kalveren de wijfjes, meestal twee jongen. De familie blijft bij elkaar tot de volgende lichtung kalveren wordt geboren. De eenjaarlingen worden dan verstoten. Het voorjaar is daarom een gevaarlijke tijd bij uitstek voor de weggebruiker, omdat deze kalveren de (verkeers)regels nog niet kennen.

Ook in de maanden september en oktober is het oppassen geblazen. Ze bewegen dan veel op zoek naar wintervoedsel en naar een partner.

In het algemeen wordt getrokken in de schemering, maar wees altijd als mobilist op uw hoede als de borden waarschuwen voor overstekend wild. Neem rustig wat gas terug. Vorig jaar zijn twaalf mensen gedood en meer dan tweehonderd gewond door aanrijdingen met elanden op de Finse wegen. Ik heb voertuigen gezien die volledig vernield waren, zelfs een snelheid van 80 km per uur was al genoeg voor een total-loss. Zo'n groot dier met een gewicht soms van een halve ton verbrijzelde zo de voorruit van een personenauto, o kop met gewei en al in de cabine drukkend.

In Finland wordt de "elandenstand" jaarlijks bijgehouden. Dit jaar zouden er zo'n 150.000 rondlopen. Dat is teveel, het risico voor ongelukken is veel te groot en bovendien is wordt door het afgrazen van vooral jonge boom aanplanten de bosboeren grote schade toege-

bracht. Preventie is moeilijk en kostbaar. Toch zijn er al vele honderden kilometers afrastering geplaatst (2 m hoog) langs de belangrijkste motorwegen. Deze herfst werden 66.000 jachtvergunningen uitgeschreven, met de goedkeuring van het Ministerie van Landbouw. Het quotum dat afgeschoten mag worden, wordt ieder jaar opnieuw bepaald en men houdt het totale aantal dieren enigszins stabiel. Men denkt dat twee tot vijf dieren per hectare voldoende zijn om het evenwicht te bewaren. Ook al omdat de natuurlijke

vijanden in aantallen afnemen.

Meer als 100.000 Finnen staan als "jager" geregistreerd. Aan een geregistreerde jager worden hoge eisen gesteld. Zij (de schutters) moeten jaarlijks een proeve van bekwaamheid afleggen. Dan moet je verder nog enige jaren als "driver" ervaring hebben. De grenzen voor het jachtgebied zijn strikt omschreven. Bovendien wordt vooraf bepaald welk dier afgeschoten mag worden, een mannetje, een vrouwtje met kalf enz. Schiet je een dier af net buiten de grens

van jouw terrein, dan heb je er geen recht op! Soms ook blijven jagers onder hun quotum omdat er eenvoudig geen dieren op hun terrein rondlopen. In alle gevallen dient men er zeker van te zijn dat het aangeschoten dier ook gedood is!

Eens, tijdens een logeerpartij bij mijn schoonouders in Noord-Finland, zijn mijn vrouw en haar zusje meegegaan op een jachtpartij, als drijver. 's Ochtends om 4 uur op en half vijf beginnen. Op het eind van de middag kwamen ze terug, kapot! Wel was er een dier afgeschoten. Om het dan te bergen is vaak nog het moeilijkste gedeelte van de operatie. Daar komen soms zelfs winches aan te pas.

Enige dagen na de jacht volgt dan meestal een feestmaaltijd, door de jagers aangeboden aan de bos- en landeigenaren op wiens gebied gejaagd is. Hirvikeitto (soep van gerookt vlees) en hirvi-voileipää (sandwiches met gerookt vlees) zijn daarbij de lekkernijen. Bij een goede

opbrengst wordt dan meestal nog vlees per opbod verkocht(vers vlees, gehakt en gerookt vlees). Dit jaar kocht mijn vrouw een kilo sisäfilee voor fmk 50.-!

Niet ver van ons mökki vandaan ligt een klein dorp, Piirtikoski, bij de school heeft men een 30 meter hoge toren gebouwd, die uitzicht geeft over een wijde omtrek. Hoofdzaak is echter een nabijgelegen moeras, waar in het voorjaar watervogels broeden zoals joutsen (zwanen) en kurkki (kraanvogel). Vanaf deze "vogeltoren" zijn ze goed te bestuderen. Hoe meer de zomer nadert des te meer droogt het moeras op, het hoge gras lokt de elanden , die 's avonds tegen de schemering komen grazen. Fascinerend om te zien. Voor ons betekent het dan meestal een dagelijkse gang, Soms zijn er wel een stuk of zeven tegelijk te zien.

Trouwens dat gehele gebied daar is een geliefd terrein voor de elanden. Mijn vrouw kwam enige jaren terug telkens op

haar ochtendwandeling een jonge eland tegen, niet ver bij ons vandaan. Nog niet gewend aan gevaar, beiden stonden stil op korte afstand van elkaar , liet het een zwaar geluid horen. Mijn vrouw antwoordde met een nabootsing van dit gebrom en er ontstond een soort van conversatie. Na een half uur nam het dier de benen, om de volgende ochtend de conversatie op dezelfde plek voort te zetten. Vrienden uit Holland, die om het andere jaar bij ons logeren, hadden nog nooit een eland in het wild gezien. Nu was het zover!

Ik hoop dat u uit dit artikel begrijpt dat het jagen van elanden in Finland bittere noodzaak is, maar dat er hoge eisen aan de jagers worden gesteld en dat er met dit stukje "wildlife" verantwoord wordt omgegaan.

Gedeeltelijk overgenomen uit "Blue Wings"(Sept/Oct).

Het Ideale Gewicht

Dit onderwerp houdt veler van ons altijd bezig, maar met de nadering van de "feestdagen" is het des te meer actueel. Liever vergeten we voor een maand het eeuwig gedurende gevecht met de dikte, om het dan volgend jaar weer te betreuren als de voorgenomen afslanking niet werkt.

Pro.Dr.Ir Jaap Seidell, hoofd van het Centrum voor Chronische Ziekten Epidemiologie bij het RIVM doet al jaren onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van overgewicht.

De tot nu gehanteerde methode Queteletindex (relatie gewicht en lengte) vindt bij hem geen genade. Want er zijn andere factoren die invloed op uw gewicht hebben , namelijk : erfelijkheidsfactoren (vetverbranding en beweeglijkheid

De vetverdeling over het lichaam is nu de bepalende factor. Vet op de buik geeft meer risico op de gezondheid dan b.v. vet op de heupen. De centimeter is hierbij belangrijker dan de weegschaal.

Gezond gewicht: bij vrouwen een taillewijdte van minder dan 80-88cm en bij mannen tussen 94 en 102cm. Bij overschrijding van de limieten spreekt men van vetzucht en moet u proberen een paar kg af te vallen.

Ideaal: het gewicht op uw 20ste jaar, eventueel wat kg.s er bijtellen met de jaren. Dat aantal kilo's zou het beste voor uw gezondheid zijn. (een excuus is natuurlijk dat men dat gewicht niet meer weet! Red.).

Vergeleken met vroeger weten we nu dat ziekten afhangen van factoren, als hoge bloeddruk, een hoog cholesteroolgehalte en de plaats waar het vet zich bevindt. En nogmaals het vet rondom de buik heeft daarbij de grootste invloed op gezondheidsrisico's. Overgewicht bepaalt in belangrijke mate de kans op hart-en vaatziekten, sommige vormen van kanker, gewrichtsslijtage en kortademigheid.

In korte tijd veel kilo's afvallen is niet gezond gebleken. Met moet bij overgewicht het veel meer zoeken in proberen van 5 tot 10% van het gewicht te verliezen vooral door meer beweging en minder calorierijk te eten.

Niet zo gemakkelijk. We zijn gewend snel te eten om een voorraad op te bouwen. Onze erfelijke factoren bepalen ook of we gemakkelijk aankomen. Hoe het vet verbrandt, of voedingsstoffen snel verteren en of ze eenvoudig worden opgenomen in het bloed. Ook erfelijk bepaald wordt de beweeglijkheid

, net als de regeling van de temperatuur. (indien u de calorieën makkelijk omzet in warmte , verbruikt u meer energie en komt minder snel aan).

Dan zijn er nog factoren van buitenaf, die van grote invloed zijn. We verbruiken veel minder energie dan onze voorouders, auto's, openbaar vervoer, computer en TV zijn belangrijke beweeglijkheidsreducteurs!

Het ouder worden is niet van invloed op het gewicht. Wordt men dikker op latere leeftijd, dan is dit een gevolg van minder beweeglijkheid.

Het is interessant te weten dat 1 kg gewichtstoename per jaar veroorzaakt wordt door maar 7000 calorieën, 20 calorieën per dag! (een half suikerklontje of een handje pinda's). Toch is het caloriegebruik per persoon verschillend (er zijn mensen die 2000 cal. Per dag nodig hebben , anderen 4000).

Om in korte tijd wat af te vallen kan men wel zg. "afslankers" gebruiken, maar niet te lang (max.6 weken).

Uit alles blijkt dat u de beste resultaten boekt door beweging. (dagelijks wandelen, fietsen, trappen lopen, afmatend joggen is niet nodig). Vooral dus in december tussen de Pikku Joulu -feesten door !!!

Tentoonstellingen – Exposities

Willem Krijgsman

Enige jaren geleden hield ons lid Willem Krijgsman een expositie van zijn kunstwerken in de Galerie Topelius te Helsinki. Komend jaar 2002 staan er weer drie exposities op het programma. Ik kan u aanraden eens een kijkje te gaan nemen.

1. Galerie Bulevardi 7, Bulevardi 7, Helsinki. Van 4 t/m 20 januari 2002. Thema: "Kulta Aika" of "Gouden Eeuw". Geen opening, maar 4 januari ben ik de hele dag aanwezig.

Geopend : ma-vr 10.00-17.00 uur ; za-zo 12.00 - 16.00 uur.

2. Galleria Pirkko-Liisa Topelius, Uudenmaankatu 40 Helsinki.

De kunstenaar vertelt met zijn eigen woorden het volgende over zijn werk:

"Sinds 1986 houd ik regelmatig exposities (8 maal). Op een na, een tentoonstelling in het stadhuis van Delft (1988), heb ik alle exposities in Helsinki gehouden.

Tot 1991 beoefende ik kunst naast mijn werk als interieur-architect. Vanaf 1991 werkte ik als zelfstandige meubelontwerper en kunstenaar. Sinds 1997 werk ik hoofdzakelijk als beeldend kunstenaar.

In mijn kunst houd ik mij bezig met het spel van fantasie en emotie. Daarbij maak ik gebruik van een collage-techniek, d.w.z. als model voor mijn kleurpotloodtekeningen verwerk ik allerlei fragmenten en elementen uit de geschiedenis van de beeldende kunst en hedendaagse media (foto's uit weekbladen, kranten e.d.), die ik op eigen wijze tot een nieuw beeld met eigen symboliek en emotie laat versmelten.

Voor het vormen van mijn kleine objecten (beeldje)gebruik ik een

zelfde collagetechniek. Allerlei onderdelen, van wat dan ook, voeg ik samen om zo uit te drukken wat ik wil zeggen.

Het is niet iets nieuws voor mij. Als kind al verzamelde ik allerlei rommel en vormde daaruit eigen bouwsels om voor mijn fantasie te gebruiken. Ook in mijn kindertekeningen voegde ik veel dingen samen.

Voor mijn aankomende exposities in Galleria Bulevardi 7 en Galleria Pirkko-Liisa Topelius, zijn er hoofdzakelijk kleurpotloodtekeningen te zien. Hierbij gebruik ik een soort vettig kleurpotlood waarmee ik, zeg maar schilder. Het is door de jaren heen een eigen techniek geworden.

Als model voor mijn collages heb ik het werk van bekende Finse schilders uit de Finse "Gouden Eeuw", eind 19e eeuw, begin 20ste eeuw, genomen.

Al van af het begin van mijn verblijf in Finland (1981), ben ik in die periode zeer geïnteresseerd. Hun liefde voor de natuur, het detail en vakmanschap, in balans met hetgeen ze wilden uitdrukken, spreekt mij zeer aan.

Dat sluit goed aan bij mijn groeiende interesse voor de klassieke kunst in het algemeen en de Nederlandse klassieke kunst in het bijzonder.

Mijn interesse in mijn vroegere woon- en geboorteplaats Delft, is door de jaren heen gegroeid. In de rijke kunstgeschiedenis van die stad vinden we o.a. "de Delftse School" met kunstschilders als Johannes Vermeer, Jan Steen en Pieter de Hoogh.

Deze Delftse School is een ware inspiratie voor mijn werk.

Willem Krijgsman heet de leden van de Nederlandse Vereniging van harte welkom!

Mocht na het lezen hiervan uw interesse nog niet zijn gewekt dan kunt u Internet raadplegen www.galleria.net/topelius.

Brassica Oloracea Var. Italica

Dat heeft niets te maken met het Nederlandse woord "brassen" (dat te veel eten of drinken betekent), maar het betreft hier de Latijnse benaming voor Broccoli.

Broccoli is een koolsoort, een heel gezonde. Men weet niet zeker waar de groente precies vandaan komt, waarschijnlijk uit het Oostelijke gedeelte van het Middellandse Zeegebied, Cyprus of Klein Azië, en stamt vermoedelijk al reeds uit de Romeinse tijd. Het is namelijk bekend dat de Romeinen het een goede vervanger voor asperges vonden (de oude Engelse naam is dan ook Italiaanse asperges). In Calabrie werd de groente als eerste bekend. Pas in de achttiende eeuw raakte de groente bekend in de rest van Europa.

Broccoli bevat grote hoeveelheden vitamines en flavenoiden, biedt goede weerstand tegen velerlei ziekten. Het woord broccoli stamt af van Latijnse brachium, hetgeen 'arm' of 'tak' betekent.

Inderdaad lijkt de groente wel op een bonzai-boompje. De "kruin" (de verzameling van duizenden bloemknopjes) moet paars of donkergroen van kleur zijn. (zijn ze geel dan is de groente al te oud geworden om lekker te zijn).

In Nederlandse kookboeken van de vorige eeuw wordt broccoli het zeldzame zusje van de bloemkool genoemd. In Nederland werd ze pas enkele decennia geleden populair. Ook schijnt er een Chinese variant te bestaan. De soort die men hier ook wel eens ziet de broccoletti (sprouting broccoli), losse dunne stelen met witte, bleekgroene of lila rozetten is een geliefde wintergroente in Engeland en Italië.

Wat de bereidingswijze betreft zijn er vele mogelijkheden. Met weinig water, kort garen is de groente het lekkerst en blijven de vitamines behouden. (In China in de wok even roerbakken).

Met een snufje nootmuskaat heerlijk! Heeft men liever een sausje dan is een Hollandaise saus uiterst geschikt. (vandaar de samenhang met asperges). In Italië gebruikt men rode wijn, ansjovis, pepers en olijven bij de bereiding

Bereidingswijze:

Stronken wassen, voorzichtig. Controleer de kruin op zand en wormen (hoeft volgens mij niet als de groente verpakt is)

Het houderige ondereinde van de stronk afsnijden, de stronk rechtop staande in een nauwe pan, met 5 cm licht-

gezouten water, afdekken met deksel (of dubbel bakpapier). Het geheel stoomt dan in vijf tot negen minuten gaar. Of de steel in stukken hakken, in 2 cm water 2 minuten koken, dan de rozetten er bovenop en het geheel door laten koken totdat de rozetten gaar zijn.

Dan vinden we in dit artikel van Culinair uit het AD Magazine nog enige recepten.

Lijkt me lekker alhoewel het gezonder dan de groente, zo bereid, teloor gaat met de caloriewaarden van creme fraiche, kaas en bier.

Romige Broccolisaus (2p):

1 grote stronk broccoli schoongemaakt
4-6 eetl. Creme fraiche
125 gr. Gorgonzola, verbrokkeld
snufje nootmuskaat
De broccoli gaar koken, blend uitgelekte groente met creme fraiche, kaas
en nootmuskaat tot dikke rulle saus. Eventueel verdunnen met kooknat.
Serveer bij rijst met kalfsvlees of ravioli.

Broccoli met walnoten

500 gr broccoli,
100 gr gepelde walnoothelften
100-125 gr. Cheddar, grof geraspt
1 el. Grove mosterd
1 wijnglas donker bier
Rozetjes 5 min koken, vergruis de helft van de walnoten. Gril verwarmen in hoogste stand.
Vuurvaste schaal invetten, leg daar de uitgelekte broccoli in. Verwarm bier met mosterd
en giet het mengsel over de broccoli. Noten en kaasrapsel verdelen over schotel plaats in
De gril totdat de kaas bubbelt.
Serveer bij koolraap of gebakken aardappels.

Reünie 750 –jarig stad – Aan alle Bredanaars,

Ed Nijpels, Hans van Mierlo, Onno Ruding, Corrie Brokken, Rein Welschen, Kees Rijvers, Archil Arveladze, Martine Mentzel, Hans van Dun, Jan Mans, John Karelse.

Dit zijn zomaar wat namen van bekende en minder bekende Bredanaars, die hun heil elders hebben gezocht dan in de stad van Mark en Aa.

In samenwerking met Breda 750 vindt op zaterdag 22 juni 2002 de Grote Bredase Reünie plaats.

Daarmee krijgen alle Bredanaars de kans om elkaar weer eens te ontmoeten.

Oud - Bredanaars uit alle delen van het land, maar ook zij die nu verblijven in het buitenland, kunnen opnieuw kennismaken op en rond de Grote Markt, in de Grote Kerk en in het stadhuis. Een speciale reüniecommissie van tien man/vrouw sterk is bezig met de voorbereidingen. De commissie staat onder leiding van oud- prins carnaval en oud Novotel-directeur Frans Quadekker. Een van de eerste vragen die de commissie voor zichzelf moest beantwoorden was: Wie is(oud-) Bredanaar? Het enige juiste antwoord werd:

'geboren en/of getogen Bredanaars en allen die zich echt Bredanaar voelen'.

Dat laatste is voor de commissie dus belangrijk: het Breda-gevoel, dat zich moeilijk laat omschrijven, het is iets dat Bredanaars hebben en herkennen: dat je bijna een traantje moet wegpinken als je de Grote Kerk weer ziet, dat je leest dat NAC met 2-1 van Ajax heeft gewonnen en dat het water terugkomt in de binnenstad.

Dat gevoel dus!

De commissie is op dit moment al op alle mogelijke manieren bezig om adressen te verzamelen, via schoolarchieven bijvoorbeeld. Quadekker en zijn compagnons hebben de archieven van

veel Bredase scholen uit de jaren 1940 –1990 in handen gekregen. De Wereldomroep wordt ingeschakeld, de landelijke, regionale en lokale pers. Via internet en e-mail wordt contact gezocht met oud-Bredanaars. Maar het is toch vooral de bevolking die voor (mondelinge) reclame moet zorgen in de eigen familie- en vriendenkring.

Netwerken heet dat tegenwoordig!

Er valt nog veel te doen, maar er is toch al veel gedaan. Zo gaat de VVV-Breda de aanmeldingen innemen en inventariseren. Als alles goed gaat worden de reünisten verdeeld over 40 reüniecafé's en ondergebracht in hotels of bij fami-

lie. Cafébazen wordt gevraagd ieder vijf scholen onder hun hoede te nemen. Hun zaak zou als trefpunt moeten fungeren voor oud-leerlingen van die scholen. Voor de reünisten worden buiten de binnenstad speciale attracties opgezet, rondvaarten door de singels, bustochten langs de nieuwe Bredase wijken, monumentale gebouwen gaan open etc.

Een oud gezegde zegt: 'hoort zegt het voort'.

Dat moeten zoveel mogelijk Bredanaars dan ook doen!

Info VVV Willemsstrat 17/19, 4811 AA Breda. Tel.: +31(=)900 522 2444; Fax: +31(0)76 5218530

E. info@vvvbreda.nl

www.bredadigitaal.nl/breda750

Hollandse Pot

Warme Wentelteefjes

Eigenlijk is er niet veel voor nodig. Wast ik me kan herinneren was het altijd feest als moeder ze maakte. Hier heb ik ze ook een keertje gegeten, of dat nu op dezelfde wijze bereid werd weet ik niet, maar bij moeders thuis waren ze lekkerder.

Benodigheden:

- 1 ei
- 2 zakjes vanilliesuiker
- 1 theelepeltje kaneelpoeder
- 2 dl melk
- 8 sneetjes wit casinobrood (hier toastbrood)
- 40 gr boter of margarine

Bereiding:

Het ei, de vanilliesuiker, kaneelen melk mengen en loskloppen in een diep bord.
Sneetjes brood, korst afsnijden, een voor een door het eimengsel wentelen, opstapelen op ander diep bord en de rest van het eimengsel over de wentelteefjes gieten.
In grote koekenpan helft van boter verhitten en helft van sneetjes brood in ca. 5 minuten goudbruin bakken. Uit de pan nemen en op een verwarmd bord leggen, daarna de andere helft bakken.

Te gek!

Het Initiatief

In het begin van dit jaar werd in Hyvinkää een filiaal geopend van PRISMA, met alles er op en eraan. Een compleet nieuw winkelcentrum in het midden van de stad. Natuurlijk vindt men daar dan allerlei nieuwigheden die de "klanten" moeten trekken en weghalen bij andere winkelbedrijven. Hoe doet men zoiets? Grote overdekte parkeergelegenheid, om te beginnen en niet te vergeten een restaurant, lotto en veikkaus, spice-ice en een gespreid bedje voor de ALKO-klanten. Tussen de Alko en de kassa's van Prisma, kan men het lege fust retourneren. Vier gaten voor lege flessen en een voor blikjes. Het nieuwe ervan, althans voor mij waren de twee knoppen bij elk gat. Bij de ene krijg je geld terug, bij drukken op de andere krijgt men een bonnetje met de volgende tekst: "Kiitämme lahjoitusestasi" (bij de flessen), bij die van de blikken met: "KIITOS LAHJOITUKSESTASI!" bovendien verfraaid met een gewonde NALLE, een arm in een mitella en een poot in het gips. De statiegelden komen dan ten goede van het zieke en gehandicapte Finse Kind. --- KUMMIT Ry heet de instelling die daarvoor zorgt. Elke maand wordt geplubiceerd wat deze collecte heeft opgebracht. In Hyvinkää meestal om de Fmk 8000!. Voor 42000 inwoners, dat zou landelijk kunnen betekenen het honderdvoudige ervan of tewel Fmk 800000!

We moeten bedenken dat er in alle flessen en blikjes waarschijnlijk "genotmiddelen" hebben gezeten. Bovendien hadden we dat geld toch al uitgegeven. Is dat nou niet een mooie manier om hiermee onze 'al of niet begane zonden', namelijk het nuttigen van deze genotmiddelen, af te kopen?

Heel lang geleden had een vriend van mijn ouders een dergelijk idee al eens na voren gebracht. Als we b.v. elke sigaret die we opstaken, of van elke bonbon of gebakje, om maar niet te spreken van een borreltje, eens de tegenwaarde in een potje zouden stoppen, wereldwijd en dat voor goede doelen in derde wereld zouden besteden! Practisch moeilijk uitvoerbaar. Maar met dit initiatief komt

men toch al een heel eind. En we ontvangen nog eens een vriendelijk dankjewel ook!

Harry Maat.

NB: Deze week las ik in HS het volgende berichtje:

Onder de rubriek: VAAPAEHTOISTYÖ

Palautuspulloista kertyi yli miljoona

'De Finnen hebben gezamenlijk meer dan een miljoen mark (168.000 Euro) door middel van statiegeld geschonken aan de Finse Kinderkliniek Kummit. Het geld werd opgehaald vanaf 1997 door op de "Keltainenlahjoituspainike" - "gele geschenknop" te drukken en het vele kleine beetjes maken een grote hoop principe werd werkelijkheid.

De bij de Campagne aangesloten levensmiddelenbedrijven maken op deze wijze mogelijk dat al het statiegeld voor flessen, likjes en kratjes, ten goede komt aan jeugdigen patientjes. De opbrengst wordt dit jaar geschat op fmk 400.000.

Maar de helft van wat ik schatte, dat klopt want u wist dit immers nog niet!!!

Lähetäjä:

*H. Maat
Naalinkatu 2
05460 Hyvinkää*

FINNAIR

HET BESTUUR EN DE REDACTIE VAN
NOORDERLICHT WENST U ALLEN
EEN ZALIG KERSTFEEST EN
EEN GELUKKIG NIEUWJAAR!

Colofon

Jaargang 7 No. 4. December 2001
Verschijnt minimaal 4 keer per jaar
Oplage: 160 exemplaren

Verantwoordelijke uitgever:

De Nederlandse Vereniging in
Finland

Redactie

Harry Maat (hoofdredacteur)

Medewerkers

Harry Maat, Harry manders

redactie adres:

Stuur kopy naar:
H. Maat
naalinkatu 2
05460 Hyvinkää
tel: 019-439875
e mail: harrymaat@hotmail.com

Commerciële advertenties:
Stephan Vermeulen

De Nederlandse Vereniging in Finland

Bestuur

voorzitter: Stephan Vermeulen
vermeulen@kolumbus.fi
secretaris: Michiel Visser
michiel.visser@siemens.fi
penningmeester: Arie Oudman
arie@oudman.pp.fi
PR-zaken: Stephan Arts
stephan_arts@surfeu.fi

Clubhuis:

<http://cultuur.clubs.nl/nedver>

Lidmaatschap:

Nieuwe leden aanmelden bij het secre-
tariaat.

Contributie:
17,50 €/pers/jaar
35 €/familie/jaar

Bank:

MERITA - Senaatintori
rekeningnummer 200138-476383

Het volgende nummer van Noorder-
licht komt uit gedurende December
2001 mits voldoende kopy beschikbaar
is. Bijdragen hiervoor dienen uiterlijk 1
November in het bezit te zijn van de
redactie.